

CSENDES KÁROLY, DR.

1916. szeptember 25. Budapest – 1997 Budapest

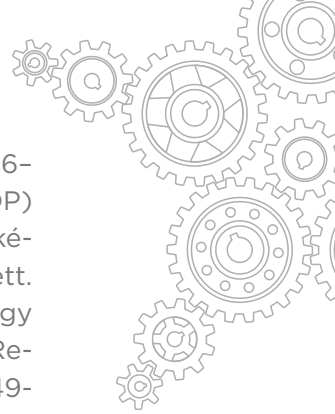
AZ IGAZSÁGÜGY TERÜLETÉN BETÖLTÖTT POZÍCIÓI

IM Személyzeti Főosztály	főosztályvezető	1954.09.21.-1957
IM Elnöki Főosztály	főosztályvezető	1957-1960.06.
Legfőbb Ügyészség	legfőbb ügyész (büntető) helyettese	1960.06.15.-1978.10.31.

ÉLETÚTJA

Weintraub Károly néven született Apja műszerészsegéd volt. Négy polgári osztály elvégzése után fogtechnikussegédi szakképesítést szerzett, és egy kismesternél dolgozott – katonai behívói miatt megszakításokkal – 1942-ig. A második világháború alatt 1940 januárjában tényleges katonai szolgálatra vonult be, egységével részt vett az észak-erdélyi bevonulásban. 1940 decemberében egy időre munkaszolgálatos alakulatba került át. 1942 júniusában hívták be ismét munkaszolgálatra, azonban ugyanebben az évben letartóztatták.

1933-ban lépett be a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba (MSZDP), 1934-től került kapcsolatba a Kommunisták Magyarországi Pártjával (KMP), amelynek sajtóelosztója lett. 1935-ben letartóztatták, és 4 hónapot börtönben töltött. Szabadulása után a Kommunista Ifjúság Magyarországi Szövetsége (KIMSZ) munkájába kapcsolódott be, majd a KMP utasítására az MSZDP ifjúsági vonalán kezdett dolgozni. 1937-től az MSZDP Budapest VII. kerületi ifjúsági csoportjának a titkára volt. 1935-1939 között többször előállította a rendőrség. 1941-től 1942-es letartóztatásáig tagja volt az Országos Ifjúsági Bizottságnak (OIB). Lebukása után részleges beismerő vallomást tett és 14 hónapra ítélték el. A büntetés letöltése után Nagykanizsára internálták, majd Németországba, Buchenwaldba vitték, ahonnan 1945-ben tért vissza Magyarországra. A párt értékelése szerint azonban mind a börtönben, mind a későbbi illegális munkák során helyállt, hibáit helyrehozta. A Központi Ellenőrző Bizottság (KEB) nem foglalkozott az ügyével.

1945–1946 között a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetségben (Madisz), 1946–1952 között a Magyar Kommunista Párt (MKP), majd a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) Országos Központjának Káderosztályán dolgozott, előbb politikai munkatársként, később alosztályvezetőként. 1948-ban a pártapparátus szociális bizottságának tagja lett. 1949-ben az MDP Központi Vezetőségének (KV) Szervező Bizottsága javasolta, hogy az Agitációs és Propaganda Bizottság ülésein részt vegyen. Az Országos Magyar Repülő Egyesülettel (OMRE) kapcsolatos vizsgálatra kiküldött bizottság tagja volt. 1949-ben többekkel együtt a szovjetosztályosok kiválogatásával bízták meg, a pártnak előadóként számolt be az elvégzett munkáról. Államvédelmi kapcsolatokkal is rendelkezett, Szücs Ernő államvédelmi ezredes foglalkoztatta őt egyik hálózatának tagjaként. Pártközpontbeli főnökei közé tartozott dr. Szőnyi Tibor és Szalai András, akiket a Rajk-perben halálra ítélték és kivégeztek. 1946-ban 6 hónapos, 1952–1954 között pedig 2 éves pártiskolát végzett. 1952-ben honvéd akadémiai tanfolyamot végzett, tartalékos őrnagyi rangba emelték. Az 1946–1954 közti időszakban kapta meg „jó munkájáért” a Magyar Szabadságrend ezüst és a Köztársasági Érdemrend V. fokozatát.

Erdei Ferenc igazságügyminiszter 1954-ben javasolta Csendest az Igazságügyminisztérium Személyzeti Főosztálya vezetőjének, ezt az MDP KV Titkársága 1954. július 27-én elfogadta. Kinevezésének híre az *Igazságügyi Közlöny* 1954. szeptember 21-én kiadott számában jelent meg. 1955-ben kezdte a jogi egyetemet, amit 1958-ban fejezett be. Ennek ellenére 1955-től már az Igazságügyminisztérium kollégiumának tagja volt. 1955-ben az Igazságügyminisztériumban a „bíróságok munkájával kapcsolatos bizottságot” hoztak létre, hogy felülvizsgálják a bírói apparátust – a szigorúan titkos ügyeket tárgyaló –, a „régibírákat” elsősorban. A feladat felelőse dr. Csendes lett, a bizottság 1956. január 16-án tartotta első ülését. 1957 során a Legfelsőbb Bíróságról eltávolítottak ügyében játszott szerepet – dr. Nádas András mellett – a bírói apparátus megtisztításában – utóbbi során Münnich Ferencsel és Marosán Györggyel egyeztetett a személyi kérdésekről. Az Igazságügyminisztériumon belüli 1957-es átszervezések nyomán az Elnöki Főosztályt – a személyzeti ügyek továbbra is hatáskörében maradásával – vezette. Állami megbízatása mellett a Budapesti Pártbizottság tagjaként a pártmunkában is komoly munkát végzett.

Az igazságügyi tárcánál végzett munkája után 1960. június 15-től a legfőbb ügyész (büntető) helyettesévé nevezte ki a Népköztársaság Elnöki Tanácsa. A kinevezés tényét 1960. június 21-én közölte az *Igazságügyi Közlöny*. Ezt a pozícióját egészen 1978. október 31-ig töltötte be. Nyugállományba 1979. január 31-én vonult.

IGAZSÁGÜGYI PÁLYAFUTÁSA ALATT ELNYERT KITÜNTETÉSE

Munka Érdemrend (1955)

Magyar Szabadság Érdemrend ezüst fokozata (1957)

FELHASZNÁLT FORRÁSOK ÉS IRODALOM

Levéltári források

MNL OL M-KS 276. f. 54. cs. 328. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 54. cs. 360. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 35. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 52. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 71. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 91. ő. e.
MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 102. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 5/185. ő. e.

Ágazati közlöny

Igazságügyi Közlöny, 1954/19., 1955/9., 1960/12. sz.

Irodalom

Zinner Tibor: *A kádári megtorlás rendszere*. Hamvas Intézet, Budapest, 2011.

Zinner Tibor: „*A nagy politikai affér*”. A Rajk–Brankov-ügy. I. kötet, Saxum, Budapest, 2013.

Zinner Tibor: *Megfogyva és megtörve. Évtizedek és tizedelések a jogászvilágban, 1918–1962*. M. Hiv. Közlönykiadó, Budapest, 2005.

